

חברת לומדי ש"ם

לחיזוק לימוד
הדף היומי

בס"ד

טעימה שבועית בלימוד הדף היומי

חושך גאורדי, מהנאמד כפולא משפטיס

איפה מניחים המזוזה בפתח גדול?

א"ר זירא אמר רב מתנא אמר שמואל מצוה להניחה בתחלת שליש העליון ורב הונא אמר מגביה מן הקרקע טפח ומרחיק מן הקורה טפח וכל הפתח כולו כשר למזוזה מנחות לג. בשו"ע (יו"ד סימן רפט) נפסק "איזהו מקום קביעתה? ...בתחילת שליש העליון גובה השער. ואם קבע למעלה מזה כשרה. ובש"ך כתב ע"ז "אבל למטה משליש העליון פסול כ"פ הב"י והב"ח, וכתבו עוד מהפוסקים דכשהפתח גבוה הרבה יניחנה כנגד כתיפיו, אבל לא למעלה מכתפיו בענין שלא יראה אותה, וע"ש, כן כתב העט"ז".

ובשו"ת אבני נזר (יו"ד סי' שעט, הו"ד בביכורי שלמה שם סי' כג) הקשה על סברא זו דמה טעם יש לדחות עיקר המצוה להניח בשליש עליון בשביל שיהיה כנגד כתיפיו, ואדרבא למעלה מכתפיו נראה יותר, שהעינים למעלה מכתפיו רואים יותר, שאין דרך אדם להביט למטה.

והאבני נזר (שם, ובסי' שפד אות ה) כתב בזה דרך נוספת עפ"י מאמר הגמרא (מנחות לג:) 'כדי שיפגע במצוה מיד', ואם יניחנה בגובה יותר מכנגד כתיפיו הרי הוא יוצא ונכנס ואינו רואה אותה ואינו פוגע בה. וא"כ דווקא באופן שלא יראנה יש להנמיכה, אבל מעט למעלה אינו מזיק. וע"כ כשהפתח גבוה באופן ששליש העליון אינו גבוה יותר מארבעה או חמשה אמות ויראה בו את המזוזה, קובעה בשליש העליון, ורק כשגובה הרבה, שאם יניחנה בשליש עליון לא יראנה, אין משגיחין על שליש העליון, אלא קובעה כנגד כתיפיו.

[ורק בסוכה השיעור הוא עשרים אמה משום שדי לו אם פעם אחד בתוך משך ישיבתו יראנה, וכן בקורת מבוי שאם בני המבוי ובני רה"ר יראו פעם אחת הקורה ידעו ליהרהר, אבל מזוזה שראייתה היא רגע אחד בשעה שיוצא ונכנס צריך שיראנה תמיד בכניסתו וביציאתו].

ובשו"ת ארץ צבי (ח"א סי' ז) הביא מספר מנחת פתים, שאם שליש העליון גבוה קצת מכתפיו אין צריך להורידה, ורק כששליש העליון למעלה מגובה הראש אז צריך להורידה עד כנגד כתיפיו.